

«Ο φόβος του Κυρίου είναι διδασκαλία σοφίας και η ταπείνωση προπορεύεται της δόξης» (Παροιμιαί, ιε':33)

«Διότι πας ο υψώ ν εαυτόν θέλει ταπεινωθή και ο ταπεινώ ν εαυτόν θέλει υψωθεί» (Λουκάς, ιδ':11)

Η λέξη 'ταπείνωση' έχει δυο έννοιες, η μια αφορά την ντροπή ή τον εξευτελισμό που υφίσταται κάποιος, ενώ η άλλη αφορά την ταπεινοφροσύνη, δηλαδή την ιδιότητα του χαρακτήρα του ανθρώπου, που φανερώνει ότι αυτός έχει ταπεινό φρόνημα χωρίς εγωισμό. Με την έννοια της ταπεινοφροσύνης και με τα οφέλη της θα ασχοληθούμε σ' αυτό το άρθρο.

Στο λόγο του Θεού το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα εκούσιας ταπείνωσης το βλέπουμε στο πρόσωπο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Διαβάζουμε σχετικά : **«Το αυτό δε φρόνημα έστω εν υμίν το οποίον ήτο και εν τω Χριστώ Ιησού, όστις εν μορφή Θεού υπάρχων, δεν ενόμισεν αρπαγήν το να ήναι ίσα με τον Θεόν, αλλ' εαυτόν εκένωσε, λαβών ν δούλου μορφήν, γενόμενος όμοιος με τους ανθρώπους, και ευρεθείς κατά το σχήμα ως άνθρωπος, εταπείνωσεν εαυτόν, γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού. Δια τούτο και ο Θεός υπερύψωσεν αυτόν, και εχάρισεν εις αυτόν όνομα το υπερ παν όνομα, δια να κλίνη εις το όνομα του Ιησού παν γόνυ επουρανίων και επιγείων και καταχθονίων, και πάσα γλώσσα να ομολογήση ότι ο Ιησούς Χριστός είναι Κύριος, εις δόξαν Θεού Πατρός»** (Φιλιππησίους, β':5-11).

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός έδειξε πρώτος την ταπεινοφροσύνη του ως άνθρωπος, με την υπακοή Του στο θέλημα του Θεού γι' Αυτόν, το οποίο ήταν να φέρει σε πέρας, με την αναμάρτητη ζωή Του, με τη διδασκαλία, με τα θαύματα και τελικά με τη σταυρική θυσία και την ανάστασή Του, το δύσκολο έργο της σωτηρίας του ανθρώπου. Γι' αυτό ο Πατέρας Θεός Τον υπερύψωσε ώστε να είναι ο μόνος Κύριος και Σωτήρας εις δόξα Θεού Πατρός. Συνεπώς είναι προφανές, ότι για να σωθεί κάποιος πρέπει να πιστέψει στον Ιησού Χριστό και στο ευαγγέλιό Του. Από κει και πέρα, όσοι έχουμε γνωρίσει τον Ιησού Χριστό σαν προσωπικό μας Σωτήρα, αν εκτιμήσουμε σωστά το ανεκτίμητο δώρο Του, πρέπει να κοιτάμε να τον μιμηθούμε με το να ζούμε σύμφωνα με το θέλημά Του, γεγονός που προϋποθέτει να έχουμε το ίδιο φρόνημα με Αυτόν, που είναι η ταπεινοφροσύνη.

Ο Κύριος ο Θεός, εκείνο το οποίο βδελύσσεται είναι η υπερηφάνεια. Αυτόν που δικαιώνει τον εαυτό του ενώπιον των ανθρώπων, ο Θεός δεν τον βλέπει με ευμένεια. Ο Ιησούς Χριστός είπε στους Φαρισαίους: «... **Σεις είσθε οι δικαιοφρονες εαυτούς ενώ πονηρών ανθρώπων** ο Θεός όμως γνωρίζει τις καρδίας σας διότι εκείνο το οποίο μεταξύ των ανθρώπων είναι υψηλόν, βδέλυγμα είναι ενώ πονηρού του Θεού»

(Λουκάς, ις':15). Παραδείγματα υψηλοφροσύνης και ταπεινοφροσύνης βλέπουμε στην παραβολή του Φαρισαίου και του τελώνη:

«Είπε δε και προς τινας, τους θαρρούντας εις εαυτούς ότι είναι δίκαιοι, και καταφρονούντας τους λοιπούς, την παραβολήν ταύτην· Ἄνθρωποι δυο ανέβησαν εις το ιερὸν δια να προσευχηθῶσιν· ο εις Φαρισαῖος και ο ἄλλος τελῶνης. Ο Φαρισαῖος σταθεὶς προσήχετο καθ' εαυτὸν ταῦτα· Ευχαριστῶ σοι, Θεέ, ὅτι δεν εἰμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἀδικοὶ, μοιχοί, ἢ καθὼς οὗτος ο τελῶνης. Νηστεύω δις τῆς εβδομάδος, αποδεκατίζω πάντα ὅσα ἔχω. Καὶ ο τελῶνης μακρόθεν ἱστάμενος, ἢ δεν ἤθελεν οὐδέ τους οφθαλμούς να ὑψώσῃ εις τον ουρανόν, ἀλλ' ἔτυπεν εις το στήθος αὐτοῦ, λέγων, Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῶν ἁμαρτιῶν. Σας λέγω, Κατέβη οὗτος εις τον οἶκον αὐτοῦ δεδικαιωμένος μάλλον παρά ἐκεῖνος· διότι πᾶς ο ὑψών εαυτὸν, θέλει ταπεινωθῇ· ο δε ταπεινών εαυτὸν, θέλει ὑψωθῇ»

(Λουκάς, ιη':9-14). Επίσης, λέει ο Ιάκωβος στην επιστολή του:

«... Ο Θεός εις τους υπερηφάνους αντιτάσσεται, εις δε τους ταπεινούς δίδει χάριν»

(Ιακώβου, δ':6).

Είναι φανερό λοιπόν το πως σκέφτεται ο Θεός και το πώς θέλει να είμαστε. Ο Κύριος μόνο στους ταπεινούς δίνει χάρη και αυτούς ευλογεί, επισκέπτεται και κατοικεί εντός της ψυχής τους: **«Διότι οὕτω λέγει ὁ Ὑψιστος καὶ ὁ Ὑπέρτατος, ὁ κατοικῶν ἐν τῇ αἰωνιότητι, τοῦ οὐνοῦ τὸ ὄνομα εἶναι Ὁ Ἅγιος· Εγὼ κατοικῶ ἐν ὑψηλοῖς, καὶ ἐν ἁγίῳ τόπῳ· καὶ μετὰ τοῦ συντετριμμένου τῆς καρδίας, καὶ τοῦ ταπεινοῦ το πνεύματος, δια να ζωοποιῶ τὸ πνεῦμα τῶν ταπεινῶν, καὶ να ζωοποιῶ τῆς καρδίας τῶν συντετριμμένων»** (Ἠσαΐας, νζ':15).

Επειδή όμως ταπεινός στο πνεύμα δεν μπορεί να γίνει από μόνος του κανείς μιας και «... πάντες ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ» (Ρωμαίους, γ':23), γι' αυτό ο Θεός έδωσε τον Υιό Του, Ιησού Χριστό για να θυσιαστεί πάνω στο σταυρό του Γολγοθά, πληρώνοντας σαν αναμάρτητος που ήταν για τις ἁμαρτίες όλων των ανθρώπων. Έτσι ὅποιος πιστεύει στον Ιησού Χριστό δικαιώνεται χωρίς έργα, μιας και ο Πατέρας Θεός, χωρίς ἄλλη προϋπόθεση, τον 'γεννάει ἄνωθεν' δίνοντας του 'νέα καρδιά και νέο πνεύμα'. Βέβαια ὅπως προαναφέραμε, ο αναγεννημένος πιστός αποδεικνύει τη νέα εν Χριστῷ ζωή του, με το να είναι ζηλωτής και να προΐσταται καλῶν ἔργων ενώπιον Θεοῦ και ανθρώπων (Τίτος, β':14, γ':8). Αυτό που χρειάζεται ο κάθε πιστός για να μένει ταπεινός, είναι να ἔχει πάντα υπόψη του τα λόγια του Κυρίου: **«Εγὼ εἰμαι ἡ ἄμπελος, σεις τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, διότι χωρὶς ἐμοῦ δεν**

δύνασθε να κάμητε ουδέν

» (Ιωάννης, ιε':5).

Τέλος αναφέρουμε τη διάκριση ανάμεσα στο 'ταπεινών εαυτόν' και στο 'θέλει ταπεινωθή'. Ταπεινώνω εγώ τον εαυτό μου σημαίνει ότι συμπεριφέρομαι στον πλησίον μου με τρόπο που αποδεικνύει ότι τον θεωρώ ανώτερο από μένα και ότι δεν κρατώ κακία όπως το μικρό παιδί για κανένα, ούτε ακόμα και για τον εχθρό μου. Το 'θέλει ταπεινωθή' αναφέρεται σε ταπεινωτική ενέργεια προς το πρόσωπό μου, είτε ανθρώπων είτε του ίδιου του Θεού, σαν συνέπεια του ότι εγώ αντί να ταπεινώνω τον εαυτό μου, αντίθετα τον υψώνω, συμπεριφερόμενος στους άλλους σαν ανώτερος .

Συνοψίζοντας λέμε ότι εφόσον ο άνθρωπος μένει πιστός και ταπεινός πράττοντας τις εντολές του Θεού μέχρι τέλους της ζωής του, ο Πατέρας Θεός θα τον «δοξάσει» στην βασιλεία Του, δηλαδή θα τον συστήσει ενώπιον όλων των αγγέλων. Γι' αυτό ποτέ να μη ξεχνάμε ότι η βασιλεία των Ουρανών είναι η κληρονομία των πιστών που θα παραμείνουν μέχρι τέλους ταπεινοί κάτω από το κραταιό χέρι του Κυρίου. Αμήν!